

NDC HIGHLIGHTS NEWSLETTER, 2ND ISSUE

AMHARIC VERSION

Environment, Forest and Climate Change Commission (different authors invited to contribute articles);

;

© 2021, CDKN

This work is licensed under the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction, provided the original work is properly credited.

Cette œuvre est mise à disposition selon les termes de la licence Creative Commons Attribution (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode>), qui permet l'utilisation, la distribution et la reproduction sans restriction, pourvu que le mérite de la création originale soit adéquatement reconnu.

IDRC Grant/ Subvention du CRDI: 108754-001-CDKN knowledge accelerator for climate compatible development

ኤን.ዲ.ሲ. ሀይላይትስ በሚል ርዕስ በየሁለት ወሩ በአካባቢ፣ ደንና አየር ንብረት ለውጥ ኮሚሽን እየተዘጋጀች የምትሰራጩ ይህቺ ዜና መፅሄት የኢትዮጵያን በፈቃደኛነት ላይ የተመሰረተ የአየር ንብረት ለውጥ ተፅዕኖ ለመቀነስ የተዘጋጀውን ዕቅድና አፈፃፀሙን በተመለከተ መረጃዎችንና አዳዲስ እውቀቶችን ለተለያዩ ባለድርሻዎች የማድረስ ዓላማ አላት፡፡

“ተስማምተንና ተግባብተን ያለንን አቅም አሰባስቦን በጋራ ፍላጎታችን ላይ ስንዘምት ምን ማድረግ እንደምንችል [ይህ] ሕያው ምስክር ነው፡፡”

ክብርት ፕሬዝዳንት ወ/ሮ ሳህለወርቅ ዘውዴ

በዚህ እትም . . .

አረንጓዴ አሻራ፡- የኢትዮጵያ የአረንጓዴና የደን ልማት ስልታዊ ድጋፍ

፪

ዜናዎች

፪

ትኩረት ለፆታ ተኮር የአየር ንብረት እንቅስቃሴ

፭

ሁነቶች

፭

ልዩ ልዩ ህትመቶች

፭

ዋና አዘጋጅ፡ ንጉሱ ለማ ገብሬ

አዘጋጆች፡ ተስፋዬ ገሻው፣ ሙሉነህ ገ/ሄደቶ እና ሮቢ ረዳ

አምደኞች፡ መንሱር ደሴ እና መሀመድ አንዶሼ

ግራፊክስና ሌይላውት፡ አርሴማ አንዳርጋቸው

ዜናዎች

አዲስ አበባን ወደ አረንጓዴ ከተማነት መቀየር

የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ፕሬዝዳንት ክብርት ወ/ሮ ሳህለ ወርቅ ዘውዴና ጠቅላይ ሚኒስትር ዶ/ር ዐብይ አህመድ እንዲሁም በርካታ የመንግስት የስራ ሀላፊዎች፣ የልማት አጋሮችና ከተላያዩ የማህበረሰብ ክፍሎች የተወከሉ አካላት በተገኙበት የሽግር ፓርክ የወንድማማች አደባባይ መስከረም 17 ቀን 2013 ዓ.ም በይፋ ተመርቆ ተከናውኗል።

ፓርኩም በሀገራዊ የአረንጓዴ አሻራ ማዕቀፍ ውስጥ የተቀረፀና ኢትዮጵያ ለአረንጓዴ ልማት መሳካት ያላትን ቁርጠኝነት ያመለክታል። **ምንጭ**

የኢትዮጵያ የአረንጓዴ ልማት ጥሪ

75ኛውን የ.ተ.መ.ድ አመታዊ ጉባኤ በማስመልከት የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ጠቅላይ ሚኒስትር ክብር ዶ/ር ዐብይ አህመድ በበይነ መረብ ለዓለም አቀፍ ማህበረሰብ ባሰሙት ንግግር የኢትዮጵያን ተሞክሮና ቁርጠኝነት ዋቢ በመግለፅ "ዓለማዊ ማህበረሰብ ኮሮናን ጨምሮ የተጋረጡበትን በርካታ ተግዳሮቶች በዘላቂነት መቋቋም በሚያስችል መልኩ መፍታትና ማገገም ይኖርብናል" ብለዋል።

በተጨማሪም "የኛ ትልምና ጥረት ከኮሮና ቫይረስ ሰቆቃ ወጥተን የተሻለ ነገን ማለም ብቻ ሳይሆን ወረርሽኝና ተያያዥ የአየር ንብረት ለውጥ ጠባይ የወለዳቸውን መሰናከሎች በዘላቂነት መቋቋም በሚያስችል ሁኔታ እንዲሆን በርትተን መስራት ነው" ብለዋል።

ከወትሮው በተለየ አፅንኦት የአየር ንብረት ለውጥ ተፅኖን በመከላከልና በመቋቋም ጥረቶች ላይ ዓለም አቀፍ ማህበረሰብ እንዲረባረብ አበክረው የገለፁት ጠቅላይ ሚኒስትሩ አክለው እንዳሉት "የአየር ንብረት ለውጥ እያስከተለ ያለውን ጥፋትና መዘዝን ለመረዳት በተለያዩ የዓለማችን ክፍሎች በየዕለቱ ከምናስተውላቸው ቀውሶች የተሻለ ማስረጃ የለም" ብለዋል።

ምንጭ

በተመሳሳይ ዜና የዓለማዊ የአየር ንብረት ለውጥ ተፅኖ ማጣገም ማዕከል የአፍሪካ ቢሮ በበይነ መረብ ለአባል ሀገራቱ ባዘጋጀው ውይይት ላይ በመሳተፍ ንግግር ያደረጉት የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ፕሬዝዳንት ክብርት ወ/ሮ ሳህለ ወርቅ ዘውዴ በአፅንኦት እንደገለፁት "የአፍሪካ ሀገራት ከኮሮና ቫይረስ ወረርሽኝ ባልተናነሰ የሀገራቸውን የልማት ፖሊሲዎች የአየር ንብረት ለውጥን ተፅኖ ለመቋቋም በሚያስችል አግባብ መቃኘት ይገባል" ብለዋል።

ክብርት ፕሬዝዳንቷ አክለውም ሀገራት ቢፖሪሱ የአየር ንብረት ለውጥ ጉባኤ የተደረሰውን ስምምነት ለማሳካት ድርሻቸውን በቁርጠኝነት እንዲተገብሩ ጥሪ አቅርበዋል። **ምንጭ**

አረንጓዴ አሻራ፡- የኢትዮጵያ የአረንጓዴና የደን ልማት ስልታዊ ድጋፍ

□ በዶ/ር ተፈራ መንግስቱ፣ ብሄራዊ የአረንጓዴ ልማትና ችግኝ ተከላ አስተባባሪ ግብረ ጳይል ሰብሳቢ

ለአየር ንብረት ለውጥ የማይበገር የአረንጓዴ ልማት ስልት የሀገራችንን የበካይ ጋሶች ልቀት እ.አ.አ. በ2030 በ50% ለመቀነስ በምሰሳነት ከለያቸው ዘርፎች አንዱና ዋነኛው የደን ልማትና ጥበቃ ነው። ይህንን የዘርፉን የአረንጓዴ ልማት ርዕይ ለማሳካት መንግስት ቀርቦ በመተግበር ላይ ከሚገኛቸው ፕሮግራሞች መካከል አንዱ "ሬድ ፕላን" በሚል የሚታወቀውና የደን ጭፍጨፋንና የመሬት መራቆትን በመታደግ ከደን ዘርፍ ወደ ከባቢ አየር የሚለቀቀውን የበካይ ጋሶች ልቀት ለመቀነስ ታስቦ የተቀረፀ ስትራቴጂካዊ እርምጃ ነው።

ከዚህ ፕሮግራም ትግበራ ጎን ለጎንም "ሀገራዊ የደን ዘርፍ ሽግግር ፕሮግራም" በሚል የተቀረፀውና ለቀጣይ አስር አመታት የሚተገበረው የዘርፉ ዕቅድ፣ ሀገራዊ የጥቅል ሀብት ክምችትን ለማሳደግ፣ ተጨማሪ የስራ ዕድልን በዘርፉ ለመፍጠርና የበካይ ጋዞችን ልቀት መቀነስን ጨምሮ በርካታ አካባቢያዊና ስነምግባራዊ ፋይዳዎች አሉት። ይህም በመሆኑ የደን ልማት ከራሱ አልፎ በሌሎች ዘርፎች ወደ ከባቢ አየር የሚለቀቁ በካይ ጋዞችን በመምጣት ቁልፍ ሚናን እንዲጫወት ሆኖ በሀገራችን የአረንጓዴ ልማት ስልት ውስጥ ተቀርጾል።

በ2011 ዓ.ም ኢትዮጵያ "አረንጓዴ አሻራ" በሚል ስያሜ መሪነት በመላ ሀገሪቷ የሚተገበርና መልዕተ ህዝቡን ያሳተፈ የአረንጓዴ ልማትና ችግኝ ተከላ መርህ ግብርን በማወጅ በከረምቱ ወራት የ4ቢሊዮን ችግኞችን እንዲሁም በአንድ ጀምበር 200 ሚሊዮን ችግኞችን ለመትከል አቅዳ ተንቀሳቅሷል። በዚህ ሀገራዊ የአረንጓዴ ልማት ዘመቻም 23 ሚሊዮን ዜጎችን ማሳተፍ የተቻለ ሲሆን ከነዚህም ውስጥ 30% (2.9 ሚሊዮን) አዋቂ እና ህጻናት ሴቶች ናቸው። በዚህ እንቅስቃሴም ከአቅዱ በላይ ማሳካት የተቻለ ሲሆን 4.75 ቢሊዮን ችግኞችን መትከል ተችሏል። ከዚህም ውስጥ 2.45 ቢሊዮን የዛፍ ችግኞች ሲሆኑ 2.3 ቢሊዮን ችግኞች ደግሞ የጥምር ግብርና ችግኝ ዝርያዎች ናቸው። ከዚህም ውስጥ 354 ሚሊዮን ችግኞችን በአንድ ጀምበር በሀምሌ 22/2011 ዓ.ም በመትከል የዘርፉን የዓለም ሪከርድ መያዝ ተችሏል።

የከረምቱን የችግኝ ተከላ መርህ ግብር ተከትሎ ባሉ ጊዜያት የድረ ተከላ እንክብካቤ ማለትም በደረቅ ወራት ውሀ የማጠጣት፣ የማረም፣ የመኮትኮትና በሞቱ ችግኞች ፋንታ ሌሎችን የመተካት ስራዎችን በማከናወን የችግኞቹን የፅድቀት መጠን ማሻሻል ተችሏል። በዚህም ከትትል በከሰሙ ችግኞች ፋንታ 13 ሚሊዮን ችግኞች ተተክተዋል፤ 3.2 ቢሊዮን ችግኞችንም በማረምና ውሀ በማጠጣት እድገታቸውን መጠበቅ ተችሏል። ይህንኑ የጥበቃና እንክብካቤ ስራ ውጤት ለሚረጋገጥ በቅርቡ በተከናወነ ዳሰሳ የተተከሉ ችግኞች የፅድቀት መጠን 78% መሆኑ ተረጋግጧል።

በ2011 ዓ.ም ተከላ የተካሄደባቸው ስፍራዎች በመሬት ላይ ስለመኖራቸው ለማረጋገጥ አመቺና ተደራሽም ናቸው። እንደ ማህያም በአማራ ብሄራዊ ክልል 435 በመሬት ላይ የተለዩ የተከላ ስፍራዎች በግልፅ ተለይተው ከትትል እየተደረገ ይገኛል።

የኢትዮጵያ የአረንጓዴ ልማትና ችግኝ ተከላ ብሄራዊ መርህ ግብር በርካታ የልማት ስራዎችን በተቀናጀ መንገድ ምላሽ እንዲሰጥ ተደርጎ የተቀረፀ ፋይዳውም ዘርፈ ብዙ የሆነ ስትራጂካዊ እርምጃ ነው። ለዚህም ዓላማ መሳካት በማሰብ ጥምር ግብርና፣ የደን

ኤን.ዲ.ሲ. ሀይላይትስ

ቅፅ ፩፡ቁጥር ፪

ከገፅ ፪ የቀጠለ...

ዘርፍ ዘላቂ ልማት፣ አረንጓዴ ከተሞችን የመፍጠርና መልሶ ማደስ እንዲሁም የተቀናጀ የውሀና የአፈር ሀብት ጥበቃ በስትራቴጂው እንዲካተቱ ተደርጓል። ይህ መሆኑ የሀገሪቱን ቀጣይና የረጅም ጊዜ ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊና የአካባቢ ልማት ግቦችን ለማሳካት ይጠቅማል። ከዚህ ፋይዳ በተጨማሪም ሀገራችን የተቀበለቻቸውና የህጎቻችን አካል ያደረገቻቸው እንደ ፓሪስ የአየር ንብረት ለውጥ ስምምነት፣ እ.ኤ.አ. እስከ 2030 የሚተገበረው የዘላቂ የልማት ግቦች አጀንዳ እና እ.ኤ.አ. እስከ 2063 የሚተገበረው የአፍሪካ አጀንዳዎችን በገባነው ቃል መሠረት ለመፈፀምም የሚረዳ ፕሮግራም ነው።

የብሄራዊ አረንጓዴ ልማትና የችግኝ ተከላ ስልታዊ እርምጃ በግብታዊነት የተጀመረና የሚሰራ ሳይሆን ቀደም ብሎና አሁንም ተቀርፀው በተግባር ላይ የሚገኙ የፖሊሲ፣ የፕሮግራምና የስትራቴጂ ሰነዶች ታግዞ የሚመራና የሚተገበር ነው። ከዚህ ረገድ እ.ኤ.አ. በ2011 በደርባን ደቡብ አፍሪካ በተካሄደው የተ.መ.ድ. የአየር ንብረት ለውጥ ጉባኤ ላይ ለዓለማዊ ማህበረሰብ ኢትዮጵያ ይፋ ያደረገችውና ላለፉት አስር አመታት በስራ ላይ ያለው "ለአየር ንብረት ለውጥ የማይበገር የአረንጓዴ ኢኮኖሚ ልማት ስልት (CRGE)"፣ የደን ዘርፍ ትራንስፎርሜሽን ፕሮግራም፣ የፊደሉ ስለት እና ብሄራዊ የቀርከህ ልማት ስልትና መርህ ግብር ተጠቃሽ ናቸው። በተጨማሪም እነዚህ ፕሮግራሞች እና ስልቶች ከዓለማዊ የዘርፉ ልማት ግቦች ጋር የተጣጣሙና የኢትዮጵያን የደን ልማት፣ የተራቆቱ መሬቶች መልሶ በደን የመሸፈን ፍላጎትና ጥረት፣ ከተሞችን የማደስና አረንጓዴ የማድረግ እና የደን ጥበቃና ዘላቂ አጠቃቀምን በቀጣይ አስር አመታት እውን ለማድረግ ታስቦ እየተከናወኑ ይገኛሉ።

የኢትዮጵያ የአረንጓዴ ልማት ስልት በደን ልማትና ጥበቃ ብቻ ያልታጠረና ዘርፍ ዘለል የሆኑና በርካታ ሀገራዊ ፋይዳ ያላቸው ውጤቶችን አጣጥሞ የሚያሳካ ነው። በሰብል ምርት የምግብ ዋስትናን ማረጋገጥ ይቻል ዘንድ ከአየር ንብረት ለውጥ ጋር የተጣጣመ የአመራረት ዘይቤን ማስፋፋት፣ የኃይል ምንጮችን ከታዳሽ ኃይሎች ማምረት፣ መጠቀምና የበካይ ጋዞችን ልቀት መቀነስ በስልቱ ትኩረት የተሰጣቸው አበይት ጉዳዮች ናቸው። ታዳሽ ኃይልን ከመጠቀም አንፃር በሀገራችን ከተተገበሩ ተግባራት ውስጥ ማሳየ ለመጥቀስ ይህልም፡-

- የኢትዮጵያ ወቅታዊ የሀይል ፍላጎት ማሟላት አማራጭ 97% ከታዳሽ ሀይል መሆኑ፤
- እ.ኤ.አ. በ2025 እውን የሚሆነውና "ብርሀን ለሁሉም" በሚል መሪ ሀሳብ የኤሌትሪክ ሀይል ለሁሉም የሀገራችን ህዝቦች በመስመርና በመስመር አልባ አማራጮች ለማዳረስ ታቅዶ እየተሠራ ያለው ከታዳሽ ኃይል ነው። በሀገራችን 2400 ቶን ያህል የሚሆን በካይ ጋስ ምንጩ ዜጎች ምግባቸውን ለማብሰል እና ብርሀን ለማግኘት (ኩራዝ)

ከሚጠቀሙባቸው ታዳሽ ያልሆኑ የሀይል ምንጮች ነው። ይህም ተጠቃሚ የአጠቃላይ ህዝቡን ወደ 56% ያህል ይሸፍናል። ይህ ማለት ደግሞ በዚህ ችግር ብቻ የከባቢ አየር መቀት በ2.2 ሚሊዮን ቶን የተቃጠለ በካይ አየር (CO₂e) ይባላል። ከታዳሽ ኃይሎች የተገኘ በቂ የኤሌትሪክ ሀይል ለማብሰያና ለመብራት ባለመኖሩ የበዛ የደን ጭፍጨፋ፣ የመሬት መጎዳት እና መሸርሸር፣ እንዲሁም የጠቃሚ ማዕድናትን ከእርሻ መሬቶች መቀነስን ያስከትላል።

- በቅርቡ ተከልሶ ወደስራ የገባው "ብሄራዊ የኤሌትሪክ ሀይል ለዜጎች ማዳረስ ፕሮግራም" አሁን ያለውን 44% የኤሌትሪክ ሀይል ተደራሽነት ሽፋን ታዳሽ ሀይልን ብቻ በመጠቀም እ.ኤ.አ. በ2025 100% ለማድረስ ያለመ ነው።

ሌሎች የካርቦን ልቀትን ለመቀነስ ታልሞ ከተቀረጹ ልማት ስልቶች ውስጥ "ሽገርን የማስዋብ" ፕሮግራም፣ የአዲስ አበባ ከተማ የቀላል ባቡር ትራንስፖርት ስርዐት፣ በአፍሪካ የመጀመሪያው ኢትዮጵያንና ጅቡቲን የሚያገናኘው የኤሌትሪክ ባቡር ትራንስፖርት ስርዐት እና ጅቡቲና ሱዳን ከበካይ ጋዞች የሚያመርቱትን ሀይል እንዲተኩ ከኢትዮጵያ የሚቀርብላቸው የታዳሽ ኃይል ይገኙበታል።

ከዚህም በመነሳት የኢትዮጵያ መንግስት በራሱና በልማት አጋሮች ድጋፍ እ.ኤ.አ. በ2030 ለማሳካት የታቀደውን የዘላቂ የልማት ግቦች ትልም ተግባራዊ ከማድረግ አኳያ በትክክለኛ መስመርና ሁኔታ ላይ መሆኑን በልብ መለኮት መናገር ይቻላል።

የ2012 በጀት ዓመት ብሄራዊ የአረንጓዴ ልማት መርህ ግብር፤ የዕቅዱ አፈፃፀምና ያጋጠሙ ተግዳሮቶች

ከላይ እንደተገለፀው ኢትዮጵያ የዓየር ንብረት ለውጥ ተፅዕኖን ለመቋቋም በርካታ ስልቶችን ቀርቦ በመተግበር ላይ ትገኛለች። የደን ጭፍጨፋን መቀነስ፤ የአፈር መከላከልን መቆጣጠር፤ የውሀ ሀብት ብክነትን ማሻሻል፤ የበካይ ጋዞች ልቀትን መቀነስና የምግብ ዋስትናን ማረጋገጥ በዚህ ረገድ ተጠቃሽ ናቸው።

ለዚህም ነው የአረንጓዴ አሻራ መርህ ግብር ተቀርቦ በመተግበር ላይ የሚገኘው። ይህንን ጥረት ወደላቀ ደረጃ ለማድረስ ይቻል ዘንድ መንግስት ባለፈው በጀት ዓመት ከ2012-2015 ድረስ 20 ቢሊዮን ችግኞችን በመላ ሀገሪቱ የመትከል ትልሙን ይፋ አድርጓል። የሚከተሉት ሰንጠረዦች የ2012 በጀት ዓመት የችግኝ ተከላ መርህ ግብር ዕቅድና አፈፃፀም እንዲሁም የክልሎች የአፈፃፀም ስርጭትን ያሳያሉ።

ኤን.ዲ.ሲ. ሀይላይትስ

ቅፅ ፩፣ ቁጥር ፪

ከገፅ ፫ የቀጠለ...

በበጀት ዓመት በተለያዩ ባለድርሻዎች ችግኝ ያፈሉ ጣቢያዎች (2012)					
ክልል	በመንግስት	በመ.ያ.ዶች	ፕሮጀክቶች	በማህበረሰብ	አጠቃላይ
አማራ	3,327	0	118	4,448	7,893
ደብብህ	4,765	182	241	886	6,074
ኦሮሚያ	1,501	79	182	8,401	10,163
ትግራይ	237	0	34	71	342
አጠቃላይ	9,830	261	575	13,806	24,472

ሰንጠረዥ 1. በኦሮሚያ፣ አማራ፣ ትግራይና ደብብህ ክልሎች የተፈሉ ችግኞች ቁጥር (2012)

በ2012 ለተከላ የተዘጋጁ ችግኞች ብዛት (በሚሊዮን)					በ2012 በጀት ዓመት የተተከሉ ችግኞች ብዛት (በሚሊዮን)			
ክልል	ዛፎች	የጥምር ግብርና ዝርያዎች	የከተማ ዛፎች	አጠቃላይ	ዛፎች	የጥምር ግብርና ዝርያዎች	የከተማ ዛፎች	አጠቃላይ
አዲስ አበባ	-	-	6	6			7.88	7.88
አፋር	2	3	1	6	2.36	0.895	0	3.255
አማራ	1,030	380	4	1,414	1072.99	422.25	18.2	1513.44
ቤኒሻንጉል ጉምዝ	14	7	1	22	14.36	10.74	1.67	26.77
ድሬደዋ	-	-	1	1		0.334	0.533	0.867
ጋምቤላ	1	2	1	4	1.29	0.43	0.08	1.8
ሀረሪ	1	1	-	2	0.04		1.77	1.81
ኦሮሚያ	1,260	1,340	10	2,610	1209.9	851.27	52.6	2113.77
ደብብህ	251	580	5	836	917	554	27.11	1498.11
ሶማሌ	-	1	1	2	1.12	0.37	0	1.49
ትግራይ	83	12	2	97	55.55	8.31	0	63.86
አጠቃላይ	2,642	2,326	32	5,000	3,274.61	1,848.60	109.84	5,233.052

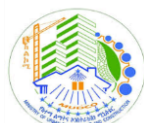
ሰንጠረዥ 2. በየክልሉ የተተከሉ ችግኞች ብዛት ቁጥር (2012)

ካለፈው ዓመት ተምክሮና ገጠመኝ ልምድ በመውሰድ በ2012 ዓ.ም የአረንጓዴ አሻራን ስራ ለማከናወን የክልል መንግስታትና ሶስቱ ስራውን በበላይነት እንዲያስተባብሩ ሀላፊነት የተጣለባቸው ተቋማት ማለትም የአካባቢ፣ የደንና የአየር ንብረት ለውጥ ኮሚሽን፣ የግብርናና ተፈጥሮ ሀብት እና የውሀ መስኖና ኢነርጂ ሚኒስቴሮች አስቀድመው በቂ በጀት በመመደብ በቂ ዝግጅት አድረገዋል፡፡ በግልፅ ለማሳየት ያህልም የግብርናና ሚኒስቴር 183.1 ሚሊ. ብር፣ የውሀ መስኖና ኢነርጂ ሚኒስቴር 83.2 ሚሊ. ብር እና የአካባቢ፣ የደንና የአየር ንብረት ለውጥ ኮሚሽን 74.5 ሚሊዮን ብር፣ በአጠቃላይ 340.8 ሚሊዮን ብር ለበጀት ዓመቱ የችግኝ ተከላ አውጥተዋል፡፡

በሂደቱ ያጋጠሙ ተግዳሮቶች

እንደሚታወቀው ባለፈው ዓመት የተከሰተው የኮቪድ 19 ወረርሽኝ ዓለማቀፋዊ ተግዳሮት ሆኖ ቆይቷል፤ አሁንም ሆኖ ቀጥሏል፡፡ ይሁንና ኢትዮጵያ ተግዳሮቱን ለቋቋምና ለመከላከል የአስቸኳይ ጊዜ አዋጅ እስከማወጅ የዘለቀ በርካታ እርምጃዎችን ወስዳለች፡፡

ብሄራዊ የችግኝ ተከላ መርህ ግብሩም "ራሳችንን ከኮቪድ ቫይረስ እየተከላከልን ችግኝ እንተከላለን" በሚል መሪ ሀሳብና የጤና ጥበቃ ምክር እና የመከላከያ መመሪያዎች በተከተለ አስራር ተከናውኗል፡፡ በዚህም መሰረት በሀምሌና ነሐሴ የክረምት ወራት የ 5 ቢሊዮን ችግኞች ተከላ ዕቅዱን ከተቀመጠው ዓላማ በላይ ከአርሶ አደሮችና ከግል ተቋማት ችግኞችን በተጨማሪ በመግዛት ማሳካት ተችሏል፡፡

ሁነቶች

ዓለማቀፉን የኮሮና ወረርሽኝ መከሰት ተከትሎ በርካታ አካባቢ ነክና ዘላቂ ልማትን ማረጋገጥ አልመው የታቀዱ ሁነቶች ተራዝመዋል፤ ተሰርዘዋልም። ይሁንና ከፍተኛን ለመሙላት የተለያዩ ምክክሮች ትብብሮች የቀጠሉ ሲሆን ከነዚህም መካከል የሚከተሉት ሁነቶች በበይነ መረብ አማካይነት ይከናወናሉ። እነዚህ ሁነቶች ለተሳታፊዎች ከፍተኛ የሆኑ ሲሆን እያንዳንዱን ሁነቶች በተመለከተ ዝርዝር መረጃ ለማግኘት ካስፈለገዎ የማስፈንጠሪያ ቁልፉን በመጫን ማግኘት ይችላሉ።

- የከተማ ነጋዴ ሁኔታዎች ጉባኤ፤ ዓለማቀፍ የኢንዱስትሪ፤ አካባቢያዊና የንዋይ ጥናት ማዕከል፤ እ.ኤ.አ. ኦክቶበር 2020 | [ምንጭ](#)
- የ2020 ውጤታማ ከተሞች፤ የአየር ንብረት ለውጥ ተፅዕኖን አስመልክቶ ከተሞችን ለሚያስተዳድሩ መሪዎች በበይነ መረብ የተዘጋጀ ዓለማቀፍ ጉባኤ፤ በ ICLEI እና የፌዴራላዊ ቦን ከተማ ግዛት ትብብር የተዘጋጀ፤ እ.ኤ.አ. በኦክቶበር 2020 | [ምንጭ](#)
- የአየር ንብረት ለውጥ አሉታዊ ተፅዕኖችን የተመለከቱ መረጃዎችን በኢትዮጵያ፤ ጋና፤ ኬንያና ደቡብ አፍሪካ ለሚገኙ በሀብት ላይ ለሚወሰኑ የፋይናንስ ዘርፍ አመራሮች፤ CDKN፤ እ.ኤ.አ. በኦክቶበር 2020 | [ምንጭ](#)
- የሽግግር ጊዜ፤ የዓለማቀፍ የልማት ግቦችን አፋጥኖ ለማሳካት የሚያስችሉ ወቅታዊ የትብብር ስልቶች እና አቅጣጫቸው፤ WRI፤ እ.ኤ.አ. በኦክቶበር 2020 | [ምንጭ](#)
- ሲቪል ማህበራት እና ለአስጊ የዐየር ሁኔታ ለውጥ ዝግጁነት፤ ከላይሜት አውትሪች፤ እ.ኤ.አ. ኖቬምበር 2020 | [ምንጭ](#)
- እ.ኤ.አ. የ2020 የአረንጓዴ እድገት እና የዘላቂ ልማት ፎረም፤ እ.ኤ.አ.፤ እ.ኤ.አ. ኖቬምበር 2020 | [ምንጭ](#)
- የኢንተርኔት ስልጠና-የግለ- ዘርፍና የመንግስት ቁርኝት-የመስኖ ልማት ውጤታማነት ማሻሻያ ስልቶች (በግል ጊዜ የሚወሰን) እ.ኤ.አ. በ31 ዲሴምበር 2020 | [ምንጭ](#)
- የኢንተርኔት ስልጠና፤ ዝቅተኛ የካርቦን ልቀትን እውን ለማድረግ የፖሊሲ ሚና፤ ከፅቅድ እስከ ትግበራ (በግል ጊዜና ፍጥነት) እ.ኤ.አ. በ31 ዲሴምበር 2020 | [ምንጭ](#)
- የአየር ንብረት ለውጥ ማጣጣሚያ ጉባኤ እ.ኤ.አ. ጃንዋሪ 2021 | [ምንጭ](#)

ትኩረት ለዎታ ተኮር የአየር ንብረት እንቅስቃሴ

□ በ **ለአየር ንብረት ለውጥ የማይበገር የአረንጓዴ ኢኮኖሚ ግንባታ አስተግባሪ (ፋሰልቲ) የተዘጋጀ**

የኢትዮጵያ መንግስት እ.ኤ.አ. ከ2011 ጀምሮ ለአየር ንብረት ለውጥ የማይበገር የአረንጓዴ ኢኮኖሚ ግንባታ ስልትን በመቀየስና በመተግበር ሁሉን አቀፍ የሆነ የኢኮኖሚ እድገት ከተለዋዋጭ የአየር ንብረት ለውጥ ጋር በተጣጣመ ሁኔታ ሲያስመዘግብ ቆይቷል። ለዚህም ስልት ተግባራዊነት ኢትዮጵያ ሀገር አቀፍ የአየር ንብረት ለውጥ ተፅዕኖ ማጣጣሚያ ዕቅድ (NAP) አዘጋጅታለች፤ ስልቱን የሚተገብሩ የዘርፍ ሚኒስቴር መ/ቤቶች በሚመለከታቸው መልኩ ዕቅዱን የዕቅዳቸው አካል አድርገዋል፤ የስራውን ተግባራዊነት የሚያስተባብርና የሚያስተገብርም ራሱን የቻለ የስራ ክፍል (CRGE Facility) ተቋቁመዋል። ከዚህም በተጨማሪ ለአየር ንብረት ለውጥ ቅነሳ ያላትን ቁርጠኝነት በተግባር በማሳየት በዓለማቀፍ ደረጃ ከተቀመጠው የጊዜ መርህ ግብር ቀድሞ "በፈቃደኛነት ላይ የተመሠረተ የአየር ንብረት አሉታዊ ተፅዕኖች እቅድን (iNDC) በማዘጋጀት ለሚመለከተው አካል አስገብታለች። ለስልቱና ለዕቅዶቹ ተግባራዊ መሆንም ከአየር ንብረት ለውጥ ጋር የሚጣጣሙ የተለያዩ ፕሮግራሞችን በመቅረፅ በሁለት አካላት ትብብር ማለትም በገንዘብ ሚኒስቴር እና በአካባቢ፤ የደንና የአየር ንብረት ለውጥ ኮሚሽን የሚመራው አስተግባሪ ክፍል ወደ ትግበራ ገብቷል።

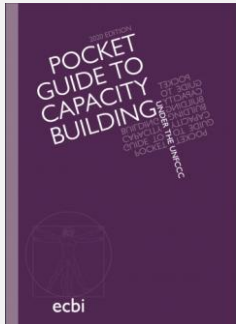
የኢትዮጵያ ህገ መንግስት የዎታ እኩልነትን በግልፅ ይደነግጋል። ህገ መንግስታዊ ድንጋጌውን እውን የሚያደርጉ ፖሊሲዎችም ተቀርፀው ተግባራዊ ተደርገዋል። ከዚህ አኳያ ብሄራዊ የሴቶች ፖሊሲ እና ብሄራዊ የሴቶች የልማት መርህ ግብር ለዎታዊ እኩልነት የሚሉ ሰነዶች ተጠቃሽ ናቸው። ፖሊሲዎቹን ወደ ተግባር የሚያስፈፅምና ከፌዴራል እስከ ቀበሌ የተዋቀረውና ቀደም ብሎ "የሴቶች ጉዳይ ሚኒስቴር" ተብሎ የሚጠራውና በቅርቡ መሰረተ ሰፊ በሆነ ሁኔታ "የሴቶች፤ ህፃናትና ወጣቶች ሚኒስቴር" በሚል የተዋቀረው ሚኒስቴር መስሪያ ቤት እ.ኤ.አ. ከ2005 ጀምሮ በስራ ላይ ያገኛል። ከተቋቋመ አንስቶም ሚኒስቴር መስሪያ ቤቱ ከተለያዩ ባለድርሻዎች ጋር በመሆን በሀገሪቷ የዎታ እኩልነትን የሚያረጋግጡ በርካታ ፕሮግራሞችን ቀርቦ በመተግበር ተጨባጭ ለውጦችን አስመዝግቧል።

በበርካታ ጥናቶች እንደተረጋገጠው የአየር ንብረት ለውጥ አሉታዊ ተፅዕኖ ይበልጥ ተጎጂ የሚያደርገው በተለያዩ ምክንያቶች ከማህበረሰቡ የተገለለና አድሎ በሚፈፀምባቸው የማህበረሰብ ክፍሎች ላይ ነው። በመሆኑም የአየር ንብረት ለውጥ ተፅዕኖን ለመቁቁም የሚሰሩ ስልታዊ ስራዎች እነዚህን የማህበረሰብ ክፍሎች ያማከሉና ተጠቃሚ የሚያደርጉ መሆን ይጠበቅባቸዋል። በዓለማችን በድህነት ወለል ላይ ከሚኖሩ የማህበረሰብ ክፍሎች ውስጥ አብዛኛዎቹ ሴቶች መሆናቸው ይታወቃል። ስለሆነም ሴቶች በአየር ንብረት ለውጥ ተፅዕኖ ይበልጥ ተጋላጭና ተጎጂዎች ናቸው። በተጨማሪም ሴቶች የአየር ንብረት ለውጡን የመቁቁም አቅማቸው በሌሎች ጎጂ ልማዳዊ አስተሳሰቦች ማለትም የመሬት ሀብት ይዞታ አለማግኘት፤ ሌሎች ንብረቶችን የማፍራትና የመጠቀም ተፅዕኖዎችና በውሳኔ ሰጪነት ያላቸው ሚና አናሳ መሆን ይበልጥ ተጎጂ ያደርጓቸዋል። እነዚህንና መሰል በርካታ ችግሮች ለመቅረፍ ይረዳ ዘንድና የሴቶችን ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ የዎታዊ ትንተና፤ የአፈፃፀም መመሪያዎችና

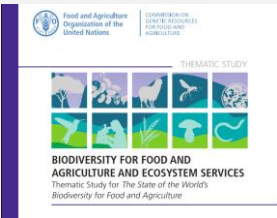
ልዩ ልዩ ህትመቶች

የአቅም ግንባታ የኪስ ማስታወሻ

አካባቢያዊ ጉዳዮችን አስመልክቶ የተለያዩ የአቅም ግንባታ ስራዎችን የሚያከናውኑ ኢንስቲትዩት (ECBI) በዘርፉ የሚከናወኑ የአቅም መገንቢያ ስራዎች የሚመሩበት የኪስ ማስታወሻን በቅርቡ ከልሶ ይፋ አድርጓል። የማጣቀሻ መመሪያው የተለየ አፅንኦት የሰጠው በተ.መ.ድ የአየር ንብረት ለውጥ ማዕቀፋዊ ስምምነት አሰራር፣ ደረጃና ማዕቀፍ መሰረት የአቅም ግንባታ ስራዎች በምን ሁኔታ እንደሚከናወኑና አለም አቀፍ ጥረቶች እንዴት መሻሻል እንደሚኖርባቸው ነው። [ምንጭ](#)

የብዝህ ህይወት ሚና፡ ለምግብ ዋስትናና ለስርዐተ ምህዳር ጥበቃ

የአለም የእርሻና ምግብ ድርጅት ባካሄደው ጥናት ለምግብ እና እርሻ ምርት ማሳደግ የምናውለው የብዝህ ህይወት ልማትና ጥበቃ ለዘላቂ የስርዐት ምዳር ጥበቃ ጉልህ ሚና እንዳለው ይፋ አድርጓል። [ምንጭ](#)

"የሊቪንግ ፕላኔት" የ2012 ዘገባ

WWF የተሰኘውና ሊቪንግ ፕላኔት በሚል ስያሜ በየአመቱ ጥናታዊ ዘገባዎችን የሚያወጣው ተቋም እ.ኤ.አ. በ2020 ዘገባው አጽንኦት ሰጥቶ እንዳስነበበው የሰው ልጆች በተፈጥሮ ላይ በማድረስ ላይ የሚገኙት ገደብ አልባ ጥፋት በዱር እንስሳትና በሰው ልጆች ጤናና የአኗኗር ዘይቤ ላይ አደጋ ጋርባል። [ምንጭ](#)

ከፀ ፩ የቀጠለ...

የአተገባበር መረጃዎች በአግባቡ ተጠንተውና ተተንትነው በሀገራዊ ለአየር ንብረት ለውጥ የማይበገር የአረንጓዴ ልማት ስልትና በብሄራዊ የአየር ንብረት ለውጥ ማጣጣሚያ ዕቅድ ውስጥ ተካተው በመተግበር ላይ ይገኛሉ።

ይሁንና በተደጋጋሚ በሚከናወኑ የአተገባበር ግምገማ ሪፖርቶች መንዝብ እንደተቻለው የሴቶችን ተጠቃሚነት በዘርፉ ለማረጋገጥ የወጡ ፖሊሲዎችና ፕሮግራሞችን በማከናወን ረገድ ክፍተቶች መኖራቸው ተስተውሏል። በዚህ መነሻነት የሴቶችን ተጠቃሚነት የሚያረጋግጡ ስራዎችን በሁሉም ዘርፎች መዋቅሮች ለማረጋገጥ የልማት ስልቱን የሚያስተባብረው አካል "ዓለማዊ የአረንጓዴ ልማት ኢንስቲትዩት (GGGI)" ከተባለ አጋር ድርጅት ጋር በመተባበር የሴቶችን ተጠቃሚነት የሚያረጋግጡ ሦስት ተኮር ማዕቀፍ (gender framework) ቀርጿል። የዚህ ማዕቀፍ ዓላማም ሦስት ተኮር ጉዳዮች በሀገሪቱ እየተተገበረ ባለው ለአየር ንብረት ለውጥ የማይበገር የአረንጓዴ ልማት ስልት ጋር ተጣጥሞ እንደተካተተና በየደረጃው በሚገኙ የስልቱ ተግባራት ቁልፍ ባለድርሻ አካላት የጋራ ግንዛቤና መግባባት እንደተደረሰበት መፈተሽ ነው።

በቅርቡ ሦስት ዓመት የሴቶችን አስመልክቶ የተደረገ ጥናት ውጤት እንዳመለከተው በሁሉም የከፍተኛ የምንግስት መዋቅር አካላትና አመራሮች ዘንድ ከፍተኛ ግንዛቤና የመፈጸም ቁርጠኝነት መኖሩ ተረጋግጧል። በአያንዳንዱ ሚኒስቴርና ሚኒስቴር ያልሆኑ የምንግስት አስፈፃሚ አካላት ውስጥም የሴቶችን ጉዳይ የሚሰራና የሚከታተል "የሴቶች ጉዳይ የስራ ክፍል" ተደራጅቶ ይገኛል። ይሁንና የሴቶችን እኩልነት የሚያረጋግጡ ስራዎችን በየተቋማት አካባቢ ከማቀድና ከመተግበር አኳያ ክፍተቶች ታይተዋል። ከተቋማት ዘርፍ ተኮር ፖሊሲዎችና ዕቅዶች ውስጥ በተለይ የአየር ንብረት ለውጥ በሴቶች ላይ የሚያደርሰውን ተፅዕኖ ለመቀነስ የተቀመጡ ሀገራዊ ትልሞችን በዕቅዳቸው ከማካተትና ከመተግበር ረገድ ጎላ ያለ ክፍተት አለ። የዚህም ክፍተት ዋና መንስኤ ዘርፎች የፖሊሲና ዕቅዶቻቸውን በሚቀርፁበት ጊዜ በቂ የሆነ የሦስት ትንተና አለማድረጋቸውና በየተቋማት የሴቶችን ጉዳዮች እንዲያስተባብሩና እንዲያስተገብሩ የተቀመጡ የስራ ክፍሎችን በበቂ ሁኔታ ያለማሳተፍ ነው።

በተለያዩ አካላትና ደረጃዎች የሚሰተዋሉ የአፈፃፀም ጉለቶች እንደተጠበቁ ሆነው የአረንጓዴ ኢኮኖሚ ግንባታ ስልታዊ ሰነድና ሰነዱን ለማስተግበር የተቀረፁ ፕሮግራሞችና ዕቅዶች የሴቶች ጉዳይ በተቻለ መጠን ተካቶና ተተግብሮ ሴቶችን ተጠቃሚ እንዲያደርግ በሀገር አቀፍ ደረጃ ስራውን የሚያስተባብሩ አካላት ጥረት እያደረጉ ይገኛሉ። እንደ አብነትም የሦስት ትንተና ተሰርቷል፤ ሦስት ተኮር ጉዳዮችን በየዘርፉ ዕቅድ ለማካተት የሚረዳ ስልት ተጠንቶ ተሰራጭቷል፤ ለኢትዮጵያ የአየር ንብረት ለውጥ ተፅዕኖ

ከገፅ ፮ የቀጠለ...

ማጣጣሚያ ዕቅድ ተጠንቷል፤ የፆታዊ ጉዳዮች በሰነዶች መሰረት መተግበራቸውን የሚቆጣጠርና የሚከታተል ባለሙያ ተቀጥሯል፤ የአተገባበር መመሪያዎች፣ ቅደም ተከተል ሰነዶች በሙሉ ተዘጋጅተው ለሚመለከታቸው አካላት ስልጠና በመስጠት ጭምር ተሰራጭተዋል፤ ክትትልና ድጋፍም ይደረጋል።

ከላይ የተጠቀሱት እንቅስቃሴዎች ያሉ ክፍተቶችን የሚያመለክቱ በመሆኑ በጣም ወሳኝነት አላቸው። ለምሳሌ የአየር ንብረት ለውጥ ማጣጣሚያ ዕቅድ ሰነድ ላይ የተሰራውን የፆታ ትንተና ጥናት (NAP gender analysis) ካመለከተው ክፍተቶች መካከል፤ በአየር ንብረት ለውጥ ማጣጣሚያ ስራዎች ላይ የሚስተዋለው የፆታ የፍላጎት፣ የተጠቃሚነት እና የመተግበር አቅም ልዩነት፤ የአየር ንብረት ለውጥ ተፅዕኖን ለማጣጣም የሚከናወኑ ስራዎችን በሚመለከት በእኩልነት መሳተፍ፤ የሚተገበረው ስራ ምርጫን አስመልክቶ ግፊት ማድረግና መወሰን መቻል፤ የአየር ንብረት ለውጥ ተፅዕኖን ለማጣጣም በሚመደብ ሀብት አጠቃቀምና አስተዳደር ላይ እኩል ተሳታፊና ወሳኝ መሆን ይገኙበታል። (እንግሊዝኛው እንዲለማለት መሰለኝ)

እ.ኤ.አ. በዲሴምበር 2019 ለአየር ንብረት ለውጥ የማይበገር የአረንጓዴ ኢኮኖሚ ግንባታ ስልትን በሀገር ደረጃ የሚያስተባብረው (CRGE ፋስሊቲ) ባዘጋጀውና በሀገሪቱ የሚገኙ ቁልፍ የስርዐተ ፆታና የአየር ንብረት ለውጥ ላይ የሚሰሩ ባለድርሻዎች በተሳተፉበት የሁለት ቀናት ምክክር መድረክ ለአየር ንብረት ለውጥ የማይበገር የኢኮኖሚ ልማት ስልት ውስጥ የተካተቱ ጉዳዮችን አስመልክቶ የአተገባበር ሪፖርት ቀርቦ ሰፊ ውይይት ተካሂዷል። በዚህ የምክክር መድረክ ላይ የአተገባበር ሪፖርት ግኝቶች ላይ በማተኮር በገንዘብ ሚኒስቴር፣ በአካባቢ፣ በደን እና አየር ንብረት ለውጥ ኮሚሽን እንዲሁም በሌሎች ተግባራዊ የዘርፍ መስሪያ ቤቶች የታዩ ጉለቶችና የተመዘገቡ ውጤቶች ተገምግመዋል። ከውይይቱም በመነሳት ተሳታፊዎች እስካሁን በተከናወኑና በቀጣይ መከናወን በሚገባቸው ስራዎች ላይ ሰፋፊ ግብዓቶችንና አስተያየቶችን የሰጡ ሲሆን የሚከተሉት ምክረ ሀሳቦችም በመድረኩ ላይ ቀርበዋል፡-

- **ስርዐተ ፆታን የተመለከቱ ጉዳዮችን በአየር ንብረት ለውጥ ተፅዕኖ መቋቋም ስራዎች ውስጥ ስለማካተት፡-** ስልቱን በሚተገብሩ አስፈጻሚ መ/ቤቶች ውስጥ የሚዘጋጁ የዘርፍ ፖሊሲዎችና ዕቅዶች በሚዘጋጁበት ወቅት የፆታዊ ትንተና ጥናት እንዲከናወንና ስርዐተ ፆታና የአየር ንብረት ለውጥ (ተፅዕኖ) የሚኖራቸው ቁርኝትም በሁሉም ተቋማት በሚገባ ሊተነተንና ሊካተት ይገባል።

- **ፆታ ተኮር የበጀት አመዳደብ ስርዐት፡-** ስርዐተ ፆታን በአየር ንብረት ለውጥ ተጋላጭነት ቅነሳ እቅድ ውስጥ ማካተት ማለት የስርዐተ ፆታ ትንተና ለመስራት በቂ ሀብት መመደብን፣ ፆታ ተኮር ጉዳዮችን በአግባቡ መተግበርን እና በቂ የክትትልና ድጋፍ ስራዎች መስራት ማለት ነው። በተጨማሪም በገንዘብ ሚኒስቴር የተዘጋጀውን የፆታ ተኮር በጀት መመሪያን በበቂ ሁኔታ ማስተዋወቅ ይገባል።
- **አካባቢያዊና ማህበራዊ ጥበቃ ፖሊሲ፡-** የማህበራዊ ጥበቃ ፖሊሲዎች መኖርና መጠናከር ስርዐተ ፆታን አማካኪ ለመተግበር ምቹ መንደርደሪ ነው። በመሆኑም የአካባቢያዊና ማህበራዊ ደህንነትና ጥበቃ ስራዎች እግረ መንገዳቸውን የስርዐተ ፆታን ተግባራዊነት ማረጋገጥ ይኖርባቸዋል።
- **አቅም ግንባታና ድጋፍ፡-** በዘርፉ የሚስተዋለውን የአተገባበር ክፍተት ለመሙላት የአቅም ግንባታ ስራዎች የስርዐተ ጾታ እና የዓየር ንብረት ለውጥ መመሪያዎችና የአሰራር ዘዴዎች ላይ ብቻ ማተኮር የለባቸውም። ይልቁንም የስርዐተ ጾታ ትንተና፣ የስርዐተ ጾታ መርህ ግብሮች እና የክትትል፣ ድጋፍና ግምገማ አሰራሮችን ማካተት ያስፈልጋል።
- **የትብብርና መደገፍ ስርዐት መኖር፡-** በምክክር መድረኩ ከሁሉም ተግባራዊ የዘርፍ መስሪያ ቤቶች በተወከሉ አባላት የተዋቀረና ስራውን የሚያስተባብር አንድ ቡድን የመቋቋምን አስፈላጊነትና እርስ በርስ መደገፍ የሚያስችል ስርዐትንም መዘርጋት እንደሚገባ ሀሳብ ቀርቧል። ይህ መኖሩ በግንዛቤ ፈጠራ፣ በዘርፍ የፖሊሲና ፕሮግራሞች ቀረፃ የስርዐተ ፆታና የአየር ንብረት ለውጥ ጉዳዮች መካተትን ለማረጋገጥና በሁሉም የተቀዋማት የመዋቅር እርከኖች ስራው በተመሳሳይ ሁኔታ እንዲተገበር ይረዳል ተብሏል።

እነዚህን ግብዓቶች በመውሰድ የአካባቢ የደንና የአየር ንብረት ለውጥ ኮሚሽንና የገንዘብ ሚኒስቴር የአረንጓዴ ልማት ስልት ትግበራ አስተባባሪዎች እና የየተቋማቱ የስርዐተ ፆታ የስራ ክፍሎች የዕቅዳቸው አካል በማድረግ አስፈላጊውን ድጋፍና ክትትል በማከናወን ለግብዓቶቹ እውን መሆን ይሰራሉ። ከዚህም በተጨማሪ በውይይቱ ወቅት የተሰጡ ግብዓቶች በቀጣይ የሀገራችንን በፈቃደኛነት ላይ የተመሰረተ የአየር ንብረት ለውጥ ተፅዕኖ መቀነሻ ዕቅድ ሲከለስ እንደ ግብዓት ለማካተት ዕድል የሚሰጡ ጠቃሚ ግብዓቶች ናቸው።

ኤን.ዲ.ሲ. ሀይላይትስ

ቅፅ ፩፡ቁጥር ፪

ኤን.ዲ.ሲ. ሀይላይትስ

የኢ.ፌ.ዲ.ሪ የአካባቢ፣ የደንና የአየር ንብረት ለውጥ ኮሚሽን

ሕዝብ ግንኙነትና ኮሙኒኬሽን ዳይሬክቶሬት

ፖ.ሳ.ቁ : 12760, አዲስ አበባ፣ ኢትዮጵያ

ስልክ ቁጥር: +251 11-170-4038/4150

ኢሜል: efcccethiopia@gmail.com

ድረ ገፅ: <https://www.efccc.gov.et>

ሀላፊነት ስለመውሰድ

በዚህ ህትመት ውስጥ የተካተቱ ይዘቶች የግድ የኢትዮጵያን መንግስት አፈሴላዊ አመለካከቶችና ፖሊሲዎች የሚወክሉ አይሆኑም፡፡ በተጨማሪም ሌሎች ሀገራትንና ተቋማትን የሚመለከቱ አንዳንድ ይዘቶች ቢኖሩ እነዚህ ሀገራቱን የተመለከቱ ጉዳዮች የሀገራቱን የህጋዊ መብት የሀገር ድንበር፣ ወይም ከተማና የስልጣን ሁኔታዎች የኢትዮጵያ መንግስትንም ሆነ ህትመቱን በገንዘብና በቴክኒክ የደገፉ ተቋማት ፖሊሲዎች ወይም አቋሞችን የሚወክሉ አይደሉም፡፡

ስራውን የደገፉ አካላት

NDC
PARTNERSHIP

IN CONTRIBUTION TO THE NDC PARTNERSHIP

Supported by:

based on a decision of the German Bundestag

Climate & Development
Knowledge Network

SOUTH
SOUTH
NORTH
TOWARDS CLIMATE RESILIENCE

Funded by

Ministry of Foreign Affairs of the
Netherlands

IDRC | CRDI

International Development Research Centre
Centre de recherches pour le développement international

Canada

This work was carried out with the aid of a grant from the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands and the International Development Research Centre (IDRC), Canada, as part of the Climate and Development Knowledge Network (CDKN) Programme. The views expressed herein do not necessarily represent those of the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands, or of the International Development Research Centre (IDRC) or its Board of Governors, or of the entities managing CDKN.